บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้โดยใช้วิธีดำเนินการประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การยึดมั่นในหลักศาสนาของชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” เป็นการวิจัยแบบสำรวจ

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวไทยมุสลิม (ชาวบ้านทั่วไป) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งชายและหญิงมีจำนวนประชากร 1,386,880 คน โดยแบ่งตามจังหวัดปัตตานี 511,088 คน หรือร้อยละ 81.26 ยะลา 310,209 คนหรือรอยละ 70.58 และนราธิวาส 565,583 คนหรือร้อยละ 83.12 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2547 : 9-12)

ตารางที่ 1 แบบแสดงจำนวนชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	ประชาชนชาวไทยมุสลิม		
	ชาย	หญิง	รวม
ปัตตานี	254,530	256,558	511,088 (81.26%)
ยะลา	154,945	155,264	310,209 (70.58%)
นราธิวาส	282,955	282,628	565,583 (83.12%)
รวม	**692,430**	**694,450**	**1,386,880**

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวไทยมุสลิมที่เป็นชาวบ้านทั่วไป ทั้งชายและหญิงที่มีสถานภาพสมรสแล้วหรือที่มีครอบครัวแล้ว และที่ยังไม่ได้สมรส ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป

3.3.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (สุวิมล ติรกานันท์ 2549 :176)

ตารางที่ 2 แบบแสดงขนาดของกลุ่มในระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95 % และความคลาดเคลื่อน 0.5

จำนวนประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละค่าของความคลาดเคลื่อน				
	1%	2%	3%	4%	5%
6,000	b	2,903	1,765	1,139	783
7,000	b	3,119	1,842	1,171	798
8,000	b	3,303	1,905	1,196	809
9,000	b	3,462	1,957	1,216	818
10,000	b	3,600	2,000	1,233	826
15,000	b	4,091	2,143	1,286	849
20,000	b	4,390	2,222	1,314	861
25,000	11,842	4,592	2,273	1,331	869
50,000	15,517	5,056	2,381	1,368	884
100,000	18,367	5,325	2,339	1,387	892
→ขึ้นไป	***22,500***	***5,625***	***2,500***	***1,406***	***900***

คำนวณแบ่งเฉลี่ยของแต่ละจังหวัดได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด ดังนี้ ปัตตานี 300 คน ยะลา 300 คน นราธิวาส 300 คน รวม 900 คน

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.3.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยมีลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกอำเภอของแต่ละจังหวัดโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงคือ อำเภอในเขตเทศบาลได้แก่อำเภอเมือง และเลือกโดยการสุ่มคืออำเภอนอกเขตเทศบาลได้แก่ 2 อำเภอ ได้ทั้งหมด 9 อำเภอ (ดู ตารางที่ 3)

ตาราง 3 แบบแสดงจำนวนอำเภอของแต่ละจังหวัดโดยการเลือกด้วยวิธีการสุ่มและเจาะจง

จังหวัด	อำเภอ		รวม
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	
ปัตตานี	เมือง	ยะหริ่ง ปะนาเระ	3
ยะลา	เมือง	ยะหา บันนังสตา	3
นราธิวาส	เมือง	ยี่งอ สุไหงปาดี	3

Prince of Songkla University Pattani Campus

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตำบลของแต่ละอำเภอ โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Pusposive Sampling) อำเภอละ 3 ตำบล ได้ทั้งหมด 27 ตำบล (ดู ตารางที่ 4)

ตาราง 4 แบบแสดงจำนวนตำบลของแต่ละอำเภอในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	อำเภอ		ตำบล	รวม
ปัตตานี	เมือง	- ยะหริ่ง สายบุรี	สะบารัง บานา ปูยุด ยามู บางปู แหลมโพธ์ ตะลุบัน มะนังดาลำ เตราะบอน	9
ยะลา	เมือง	- ยะหา บันนังสตา	สะเตงนอก บูดี บันนังสาเร็ง ยะหา บาโงยซีแน กาตอง บันนังสตา ตลิ่งชัน ตะเนาะปูเตะ	9
นราธิวาส	เมือง	- ยี่งอ สุไหงปาดี	บางนาค โคกเคียน มะนังตายอ ยี่งอ ลุโบะบายะ ลุโบะบือสา สุไหงปาดี ปะลุรู ริโก๋	9
รวม	**3**	**6**	**27**	**27**

Prince of Songkla University Pattani Campus

ขั้นตอนที่ 3 เลือกหมู่บ้านของแต่ละตำบล โดยการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) ตำบลละ 3 หมู่บ้าน ได้ทั้งหมด 81 หมู่ (ดู ตารางที่ 5)

ตาราง 5 แบบแสดงจำนวนหมู่บ้านของแต่ละตำบลในแต่ละอำเภอ

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	รวม
ปัตตานี	เมือง ยะหริ่ง สายบุรี	สะบารัง บานา ปูยุด ยามู บางปู แหลมโพธ์ ตะลุบัน มะนังดาลำ เตราะบอน	9 9 9	27
ยะลา	เมือง ยะหา บันนังสตา	สะเตงนอก บูดี บันนังสาเรง ยะหา บาโงยซีแน กาตอง บันนังสตา ตลิ่งชัน ตะเนาะปูเตะ	9 9 9	27
นราธิวาส	เมือง ยี่งอ สุไหงปาดี	บางนาค โคกเคียน มะนังตายอ ยี่งอ ลุโบะบายะ ลุโบะบือสา สุไหงปาดี ปะลุรู ริโก๋	9 9 9	27
รวม	**9**	**27**	**81**	**81**

Prince of Songkla University Pattani Campus

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง 900 คน (ดู ตารางที่ 6)

ตาราง 6 แบบแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด จำแนกตามอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่ บ้าน	จำนวนตัวอย่าง
ปัตตานี	เมือง	สะบารัง	ชุมชนบ้านปาการอ	12
			ชุมชนบ้านบือติง	11
			ชุมชนบ้านสะบารัง	11
		บานา	2 บ้านบานา	11
			4 บ้านกำปงตารง	11
			5 บ้านกูวิง	11
		ปูยุด	1 บ้านรามง	11
			6 บ้านสูงากาลี	11
			7 ปูยุดตลาด	11
	ยะหริ่ง	ยามู	1 บ้านภูมี	12
			3 บ้านยามู	11
			5 บ้านลุวากูบู	11
		บางปู	1 บ้านโต๊ะโสม	11
			2 บ้านบาลาดูวอ	11
			3 บ้านบางปู	11
		แหลมโพธ์	1 บ้านตันหยงบูดี	11
			2 บ้านตะโล๊ะสือมีแล	11
			3 บ้านปาตาบูดี	11
	สายบุรี	ตะลุบัน	ชุมชนตลาดตะลุบัน	12
			ชุมชนบ้านจือกา	11
			ชุมชนบ้านบางตาหยาด	11
		มะนังดาลำ	2 บ้านกาแระ	11
			3 บ้านกือบง	11
			4 บ้านป่าม่วง	11
		เตราะบอน	2 บ้านกะลูแป	11
			3 บ้านสูแตกอแล	11
			4 บ้านสือดัง	11

Prince of Songkla University Pattani Campus

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด จำแนกตามอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่ บ้าน	จำนวนตัวอย่าง
ยะลา	เมือง	สะเตงนอก	4 บ้านนัดโต๊ะโมง	12
			7 บ้านนิบงบารู	11
			12 บ้านตือเบาะ	11
		บูดี	1 บ้านบูดี	11
			2 บ้านบูดี	11
			8 บ้านตืองอ	11
		บันนังสาเรง	2 บ้านตะโล๊ะสาลี	11
			4 บ้านบือแนบูโย	11
			5 บ้านตะโล๊ะสีโป	11
	ยะหา	ยะหา	1 บ้านพงกูแว	12
			2 บ้านพงลือแบ	11
			4 บ้านลากอ	11
		กาตอง	1 บ้านกาตอง	11
			2 บ้านสาคล	11
			3 บ้านปาแดรู	11
		บาโงยซิแน	2 บ้านปอโฮ	11
			5 บ้านซิเยาะ	11
			6 บ้านนาเละ	11
	บันนังสตา	บันนังสตา	1 บ้านป่าหวังนอก	12
			5 บ้านบันนังกูแว	11
			6 บ้านบือซู	11
		ตลิ่งชัน	1 บ้านตะบิงติงงี	11
			8 บ้านปีแซกือละ	11
			13 บ้านปาลอบาต๊ะ	11
		ตะเนาะปูเตะ	3 บ้านกาสัง	11
			4 บ้านทำนบ	11
			5 บ้านตะเนาะปูเตะ	11

Prince of Songkla University Pattani Campus

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด จำแนกตามอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่ บ้าน	จำนวนตัวอย่าง
นราธิวาส	เมือง	บางนาค	ชุมชนบ้านกำปงบารู	12
			ชุมชนบ้านกาแลตาแป	11
			ชุมชนบ้านรายอบารอกะ	11
		โคกเคียน	1 บ้านบือราเป๊ะ	11
			2 บ้านสูแตทูวอ	11
			3 บ้านทอน	11
		มะนังตายอ	1 บ้านมะนังตายอ	11
			2 บ้านโต๊ะนอ	11
			3 บ้านแนแล	11
	ยี่งอ	ยี่งอ	1 บ้านบูกิตปาลัส	12
			2 บ้านกูเล็ง	11
			4 บ้านยี่งอ	11
		ลุโบะบายะ	1 บ้านกุแว	11
			3 บ้านปาลอบาตะ	11
			5 บ้านลูโบ๊ะบายะ	11
		ลุโบะบือซา	1 บ้านลุโบะบือซา	11
			2 บ้านกำปงปีแซ	11
			3 บ้านโคกมาแจ	11
	สุไหงปาดี	สุไหงปาดี	1 บ้านไอกูบู	12
			5 บ้านตาเซะเหนือ	11
			7 บ้านตลิ่งสูง	11
		ปะลูรู	3 บ้านปะลุรู	11
			3 บ้านดาโต๊ะเด็ง	11
			6 บ้านตาเซะใต้	11
		ริโก๋	1 บ้านจือแร	11
			2 บ้านลาแลลูวะ	11
			4 บ้านบลูกา	11

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ชนิดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่มีการเตรียมล่วงหน้าเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติ โดยการศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และศึกษาแนวทางแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเอง โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มี 13 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักศาสนาด้านการศรัทธา มี 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักศาสนาด้านการปฏิบัติ มี 22 ข้อ

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมี 13 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษาศาสนาชั้นสูงสุด
4. การศึกษาสามัญชั้นสูงสุด
5. สถานที่ศึกษา
6. อาชีพ
7. สถานที่อยู่อาศัย
8. ฐานะทางสังคม (ด้านศาสนา)
9. ฐานะทางสังคม (ด้านสังคม)

Prince of Songkla University Pattani Campus

ส่วนที่ 2 มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

10. ท่านคิดว่าท่านได้ความรู้เกี่ยวกับการศรัทธาจากบุคคลต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

11. ท่านคิดว่าท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจจากบุคคลต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

12. ท่านคิดว่าท่านได้รับการแนะนำการยึดมั่นในหลักความเชื่อจากบุคคลต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

13. ท่านคิดว่าท่านได้รับการแนะนำวิธีการปฏิบัติศาสนกิจจากบุคคลต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการศาสนาด้านการศรัทธา

แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการศาสนาด้านการศรัทธา มี 18 ข้อ ดังนี้

1. การศรัทธาในอิสลามประกอบ ด้วยการศรัทธาต่อรุก่นอีมานทั้งหกประการเท่านั้น

2. การศรัทธาในอิสลามประกอบ ด้วยการศรัทธาต่อรุก่นอีมานทั้งหกประการเท่านั้น

3. การศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ ครอบคลุมการยึดมั่นในเอกภาพของพระองค์ทั้ง 3 อย่างคือ อุลูฮียะฮฺ รุบูบิยะฮฺ อัสมาอฺและศิฟาต

4. การศรัทธาต่อมลาอิกะฮฺผู้เป็นบ่าวที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ

5. การศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ฉบับเดิมนั้นมาจากอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งสิ้น

6. การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตผู้ทำหน้าที่เชิญชวนสู่เอกภาพของอัลลอฮฺ ﷻ

7. การศรัทธาต่อวันสุดท้ายมีจริงและเกิดขึ้นตามพระประสงค์ของอัลลอฮฺ ﷻ

8. การศรัทธาต่อกฎสภาวะทั้งที่ดีและที่ไม่ดี เกิดขึ้นตามประสงค์ ของอัลลอฮฺ ﷻ

9. การศรัทธาประกอบด้วยการเชื่อมั่นในใจ การกล่าวด้วยวาจาและการปฏิบัติด้วยอวัยวะ

10. การศรัทธาที่ถูกต้องนั้นตามแนวทางของสะลัฟศอลิหฺ

11. การศรัทธาที่ถูกต้องนั้นตามแนวทางของอะชาอิเราะฮฺ

12. การศรัทธาที่ถูกต้องนั้นตามแนวทางเคาะลัฟ

13. มุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการศรัทธาโดยการยึดมั่นจากหลักฐานนัคลีย์ (อัลกุรอานและหะดีษ)

14. มุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการศรัทธาโดยการยึดหลักฐานอักลีย์ (ความคิด)

Prince of Songkla University Pattani Campus

15. มุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการศรัทธาโดยใช้ทฤษฎีทางปรัชญา

16. อายะฮฺอัลกุรอานและหะดีษศิฟาตต้องยึดตามตัวบทเท่านั้น ไม่อนุญาตตีความเป็นอย่างอื่น

17. อายะฮฺอัลกุรอานและหะดีษ ศิฟาตจำเป็นต้องตีความเป็นความหมายอื่น

18 อายะฮฺอัลกุรอานและหะดีษศิฟาตสมควรตีความเป็นความหมายอื่น เมื่อมีหลักฐานหรือกรณีแวดล้อมบ่งชี้

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการศาสนาด้านการปฏิบัติ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการศาสนาด้านการปฏิบัติ มี 22 ข้อ ดังนี้

19. ท่านกล่าวปฏิญาณตนในแต่ละวันกีครั้ง

20. ท่านทำการละหมาดห้าเวลาด้วยกับการปฏิบัติตามแนวทางอัสสุนนะฮฺ

21. ท่านทำการละหมาดห้าเวลาด้วยกับการปฏิบัติตามวิธีการที่ถือปฏิบัติกันมา

22. ท่านถือศีลอดในเดือนรอมฎอนและถือศีลอดสุนัตด้วยกับการปฏิบัติตามแนวทางอัสสุนนะฮฺทุกประการ

23. ท่านถือศีลอดในเดือนรอมฎอนและถือศีลอดสุนัตโดยไม่ กระทำสิ่งที่ต้องห้ามทุกประการตลอดทั้งวัน

24. ท่านจ่ายซะกาตบังคับเมื่อครบพิกัดและครบกำหนดด้วยความบริสุทธิ์ใจ

25. ท่านจ่ายซะกาตให้แก่บุคคลที่มีสิทธิรับ 1 ประเภทหรือมาก กว่าในจำนวนทั้งแปดประเภท

26. ท่านไปประกอบพิธีฮัจญ์เมื่อท่านมีเงินและร่างกายสมบูรณ์

27. การประกอบพิธีฮัจญ์ที่สมบูรณ์ต้องมาจากทรัพย์สินที่ได้จากน้ำแรงของตนเอง มิใช่เนื่องจากการติดหนี้

28. การปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ โดย การปฏิบัติอย่างถูกต้องครอบคลุมทั้งสิ่งที่เป็นรุก่นสิ่งที่เป็นสุนัตและสิ่งที่เป็นมุบาหฺ (อนุญาตให้ปฏิบัติ)

29. การปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางอัสสุนนะฮฺและเหมือนกับการปฏิบัติของชาวสะลัฟ

30. การปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ นั้นต้องปฏิบัติด้วยตามประเพณีที่ถือปฏิบัติโดยสังคมส่วนใหญ่

31. การปฏิบัติศาสนกิจที่สมบูรณ์ต้องปฏิบัติตามมัซฮับใดมัซฮับหนึ่งในสี่มัซฮับ

Prince of Songkla University Pattani Campus

32. การปฏิบัติศาสนกิจโดยปฏิบัติมัซฮับอัชชาฟีอีย์ เพราะสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติตามตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

33. การปฏิบัติศาสนกิจด้วยวิธีปฏิบัติตามของคนส่วนใหญ่ที่ได้ปฏิบัติกันมาในท้องถิ่น

34. การปฏิบัติศาสนกิจในส่วนที่เป็นเรื่องปลีกย่อยจากผลการวินิจฉัยที่แตกต่างของปราชญ์ โดยการยึดทัศนะใดทัศนะหนึ่ง

35. เรื่องใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับศาสนกิจที่ไม่มีกล่าวในอัสสุนนะฮฺก็ละเว้นมันไป

36. ปฏิบัติศาสนกิจตามความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง โดยไม่ได้แยกระหว่างสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ

37. การปฏิบัติเรื่องใดก็ตามที่ขัดแย้งกับมัซฮับอัชชาฟีอีย์จะไม่ปฏิบัติตามโดยเด็ดขาด

38. การปฏิบัติศาสนกิจโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานวิชาความรู้ที่ถูกต้อง

49. ศาสนกิจภาคบังคับหรือที่เป็นวายิบโดยการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

40. ศาสนกิจที่เป็นมักรูหฺไม่ได้ปฏิบัติ เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ สมควรปฏิบัติ

เกณฑ์การตอบ

เกณฑ์ของการตอบ มีดังนี้

ระดับของความสัมพันธ์ที่ตั้งไว้มี 5 ระดับ

1. มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ
2. มาก หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นโดยมีข้อแม้อยู่บ้าง
3. ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นอยู่บ้าง
4. น้อย หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นเพียงเล็กน้อย
5. น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นน้อยที่สุด

ระดับความถี่ของการศรัทธาตั้งไว้มี 5 ระดับ

1. ศรัทธาอย่างยิ่ง หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นไม่โดยมีข้อสงสัยใด ๆ
2. ศรัทธา หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นมีหลักฐานบ้าง
3. ไม่แน่ใจ หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นแบบมีหลักฐาน
4. ไม่ศรัทธา หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นโดยไม่มีข้อสงสัย
5. ปฏิเสธ หมายถึง ผู้ตอบไม่ยอมรับตามข้อความนั้นโดยสิ้นเชิง

Prince of Songkla University Pattani Campus

ระดับความถี่ของการปฏิบัติตั้งไว้มี 5 ระดับ

1. ปฏิบัติประจำ หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นประจำทุกครั้ง
2. ปฏิบัติบ่อย ๆ หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นเกือบประจำ
3. ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นครึ่งหนึ่งของทั้งหมด
4. ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นนาน ๆ ครั้ง
5. ไม่ปฏิบัติเลย หมายถึง ผู้ตอบยอมรับตามข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เคย

การให้คะแนน

ข้อความที่สร้างขึ้นนั้นมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ

ข้อความเชิงบวก คือ ข้อความที่มีความหมายตรงกับหลักฐาน

ข้อความเชิงลบ คือ ข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกับหลักฐาน

จากข้อความ การยึดมั่นในหลักศาสนาอิสลามของหลักการศรัทธาและการยึดมั่นในหลักศาสนาอิสลามของหลักการปฏิบัติ โดยเริ่มจาก ศรัทธาอย่างยิ่ง ศรัทธา ไม่แน่ใจ ไม่ศรัทธา และปฏิเสธ เช่นเดียวกันกับ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ปฏิบัติบางครั้ง และไม่ปฏิบัติเลย ทั้งห้าระดับดังกล่าวมีหลักการให้คะแนน ดังนี้

หลักการยึดมั่นในหลักศาสนาอิสลามของหลักการศรัทธา

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
1. ศรัทธาอย่างยิ่ง	5	1
2. ศรัทธา	4	2
3. ไม่แน่ใจ	3	3
4. ไม่ศรัทธา	2	4
5. ปฏิเสธ	1	5

หลักการยึดมั่นในหลักศาสนาอิสลามของหลักการปฏิบัติ

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
1. ปฏิบัติประจำ	5	1
2. ปฏิบัติบ่อย ๆ	4	2
3. ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	3	3
4. ปฏิบัติบางครั้ง	2	4
5. ไม่ปฏิบัติเลย	1	5

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.4.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการวิจัยและสถิติการวิจัย และนักวิชาการศาสนาอิสลาม เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จากนั้นจึงนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับการยึดมั่นในหลักการอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ หนังสืออธิบายตัวบทอัลกุรอานและหะดีษตลอดจนเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

2) ข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตามรูปแบบของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัยและนักวิจัยผู้ช่วย 15 คน ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2551 ถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2551 ได้รับกลับคืนมา 896 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.55 ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว (ลงสนาม) จากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกนักวิจัยผู้ช่วยจังหวัดละ 5 คน และจัดอบรมนักวิจัยผู้ช่วยเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามให้ตรงกัน

ขั้นตอนที่ 3 มอบเครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม) ให้กับนักวิจัยผู้ช่วยตามสัดส่วนของประชากรที่ต้องการเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ที่ต้องการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 วัน และนัดเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมข้อมูล

Prince of Songkla University Pattani Campus

ขั้นตอนที่ 5 นำผลการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความเรียบร้อย และความถูกต้องสมบูรณ์ ในการลงข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 เชิญผู้เชี่ยวชาญ 10 คน มาประชุมหารือเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูลและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยึดมั่นในหลักศาสนาอิสลาม

3.6 การจัดกระทำข้อมูล

นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับ แล้วให้คะแนนคำตอบเป็นรายบุคคล นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.4.2 ข้อมูลความการยึดมั่นศรัทธาในศาสนา โดยวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ค่า F-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe (Scheffe's Method)

การแปลความหมาย

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่า ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีการยึดมั่นในหลักการศาสนาในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการยึดมั่นในหลักการศาสนาในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการยึดมั่นในหลักการศาสนาในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการยึดมั่นในหลักการศาสนาในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการยึดมั่นในหลักการศาสนาในระดับน้อยที่สุด

Prince of Songkla University Pattani Campus

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

3.5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

3.5.1.1 ค่าร้อยละ

โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

3.5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

โดยใช้สูตร

$$\overline{X} = \frac{\sum X_i}{n}$$

โดยที่ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวน

n แทน จำนวนประชากร

3.5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร

$$S = \frac{\sqrt{N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2}}{N(N-1)}$$

โดยที่ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X^2$ แทน ผลบวกของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา โดยใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 42)

$$\alpha = \frac{k\bar{r}}{1+\bar{r}(k-1)}$$

โดยที่ k แทน จำนวนคำถาม

$\bar{r}$ แทน ค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

3.5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า t-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ค่า F-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

โดยหาค่าต่างๆ ดังนี้

3.5.3.1 ค่าความแปรปรวน

โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{\sum(X_i - \overline{X})^2}{n-1}$$

3.5.3.2 ค่า t-test

(1) กรณีที่ความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{Sp\sqrt{\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}}}$$

สถิติทดสอบ t มีองศาอิสระ $n_1 + n_2 - 2$

โดยที่ $\overline{X}_i$ = ค่าเฉลี่ยตัวอย่างกลุ่มที่ i ; i =1, 2

S_p = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวอย่างรวมจากตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

n_i = ขนาดตัวอย่างของกลุ่มที่ i

S_p^2 = $\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2}$

S_i^2 = ค่าแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ i ; i =1, 2

Prince of Songkla University Pattani Campus

(2) กรณีที่ความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

สถิติทดสอบ t มีองศาอิสระ = v

โดยที่ $v = \frac{\left(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2\right)^2}{\frac{S_1^2/n_1}{n_1 - 1} + \frac{S_2^2/n_2}{n_2 - 2}}$

Prince of Songkla University
Pattani Campus